

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 127/06
05.04.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Николе Станојевића, председника већа, Михаила Рулића, Звездане Лутовац, Драгише Слијепчевића и Слободана Дражића, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА, ББ и ВВ, чији је пуномоћник адвокат БВ, против тужених ГГ, "ДД" и "ЂЂ", ради накнаде штете, решавајући о ревизији друготуженог изјављеној против пресуде Окружног суда у Крагујевцу Гж.1463/04 од 22.3.2005. године, у седници већа одржаној 5.04.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

УСВАЈА СЕ ревизија друготуженог, ПРЕИНАЧУЈУ пресуде Окружног суда у Крагујевцу Гж.1463/04 од 22.3.2005. године и пресуда Општинског суда у Крагујевцу П.1231/01 од 29.7.2004. године, тако што се тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се друготужени обавезе да заједно са првотуженим солидарно исплати на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица тужиљи Јелени 300.000,00 динара, тужиљи ББ 350.000,00 динара и тужиоцу ВВ 350.000,00 динара са затезном каматом од 29.7.2004. године па до исплате, као и тужбени захтев тужиље Јелене којим је тражила да се друготужени обавезе да јој солидарно са првотуженим на име накнаде материјалне штете исплати износ од 104.492,00 динара са затезном каматом почев од 17.7.2003. године па до исплате, одбија као неоснован.

Обавезују се тужиоци АА, ББ и ВВ да друготуженом исплате на име трошкова спора износ од 101.260,00 динара у року од 15 дана под претњом извршења.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Крагујевцу П.1231/01 од 29.7.2004. године у ставу првом изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца, па је обавезан првотужени и друготужени да на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица солидарно плате и то: тужиљи АА износ од 300.000,00 динара, а тужиљи ББ и тужиоцу ВВ по 350.000,00 динара са законском затезном каматом од 29.7.2004. године па до исплате. У ставу другом изреке одбијен је део тужбеног захтева тужилаца за разлику од потраживаног до досуђеног износа, док је ставом трећим изреке усвојен тужбени захтев тужиље АА па су првотужени и друготужени обавезани да јој солидарно на име накнаде материјалне штете плате износ од 104.492,00 динара са законском затезном каматом од 17.7.2003. године па до исплате. У ставу четвртом изреке пресуде одбијен је као неоснован тужбени захтев свих тужилаца којим су тражили да се солидарно са првотуженим и друготуженим обавезе и трећетужени да на име накнаде нематеријалне штете плати тужиљи АА износ од 600.000,00 динара, тужиљи Мири 800.000,00 динара и тужиоцу ВВ 800.000,00 динара са законском затезном каматом од 29.7.2004. године па до исплате. У ставу петом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље АА којим је тражила да се солидарно са првотуженим и друготуженим обавезе и трећетужени да јој на име материјалне штете плати 104.492,00 динара, са законском затезном каматом од 17.7.2003. године па до исплате, док се у ставу шестом изреке солидарно обавезани првотужени и друготужени да тужиоцима плате на име трошкова парничног поступка износ од 202.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Одлучујући о жалбама првотуженог и друготуженог изјављеним на пресуду првостепеног суда у ставу I, III и VI, Окружни суд у Крагујевцу је пресудом Гж. 1463/04 од 22.3.2005. године те жалбе одбио као неосноване и потврдио пресуду првостепеног суда.

Против те пресуде Окружног суда у Крагујевцу друготужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386. ЗПП ("Службени лист СФРЈ" бр. 4/77 и "Службени лист СРЈ" бр. 3/02) у вези члана 491. став 4. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 125/04), Врховни суд је нашао да је ревизија друготуженог основана.

У проведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 354. став 2. тачка 11. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни других битних повреда одредаба парничног поступка из члана 385. став 1. тачка 1. и 2. ЗПП.

Предмет спора је накнада нематеријалне штете за претрпљене душевне болове тужилаца због смрти пок. ПП, супруга тужиље АА и оца тужилаца ББ и ВВ, настрадалог у саобраћајном удесу који се догодио 31.7.1990. године, као и накнада материјалне штете тужиљи АА а која се односи на трошкове сахране и

31.7.1999. године, као и накнада материјалне штете тужилица која се односи на трошкове сахране и подизања надгробног споменика за пок. ПП.

До наведене саобраћајне незгоде је дошло на пружном прелазу у ул. ЕЕ у ЖЖ, због тога што првотужени као радник друготуженог, није спустио рампу преко пружног прелаза, због чега је шинско возило друготуженог налетело на аутомобил у коме се налазио сада пок. ПП. С тим у вези, против првотуженог је вођен кривични поступак у коме је он оглашен кривим за кривично дело из члана 201. став 5. у вези члана 197. став 2. у вези става 1. КЗ РС, због чега му је изречена казна затвора у трајању од једне године и то пресудом Општинског суда у Крагујевцу од 3.7.1997. године, коју је потврдио другостепени суд пресудом од 14.5.1998. године. Тужбу у овој правној ствари поднета је 12.5.2001. године.

Првостепени суд закључује да се одговорност првотуженог као радника друготуженог заснива на одредби члана 154. и 158. Закона о облигационим односима, с обзиром да је он крив за настанак незгоде, а одговорност друготуженог заснива на одредбама члана 170. и 174. истог закона. Ово са разлога што је првотужени штету проузроковао трећем лицу као радник друготуженог и у вези са радом, а постоји и одговорност друготуженог по принципу објективне одговорности будући да је ималац опасних ствари. Даље, првостепени суд није прихватио приговор друготуженог у погледу застарелости потраживања накнаде штете према друготуженом, налазећи да је штете проузрокована кривичним делом, те је у смислу члана 377. ЗОО предвиђено да захтев за накнаду штете према одговорном лицу застарјева кад истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења, што у овом случају износи рок од 20 година. Тај рок није протекао, имајући у виду да се незгода догодила 1990. године а захтев за накнаду штете поднет 12.5.2001. године.

Другостепени суд потврђујући одлуку првостепеног суда налази да се одговорност друготуженог темељи на његовој објективној одговорности за штету коју је његов радник проузроковао на раду и у вези са радом (члан 170. ЗОО), а да право тужилаца за накнаду штете према друготуженом није застарело због тога што су тужиоци за лице које је штету учинило сазнали тек правноснажношћу кривичне пресуде. Од тада за њих тече субјективни рок да штету захтевају у смислу члана 376. ЗОО, те су тужбу поднели у оквиру субјективног рока од 3 године и објективног рока из члана 377. истог закона.

Овакво правно схватање нижестепених судова не може се као правилно прихватити, па се основано у ревизији указује да су побијане пресуде донете уз погрешну примену материјалног права.

Да би постојала одговорност за штету коју радник учини у раду или у вези са радом трећем лицу, у смислу члана 170. ЗОО, потребно је да штета не потиче од опасне ствари или опасне делатности, јер ако потиче од такве ствари или делатности, одговара се по правилима о одговорности за штету од опасне ствари или опасне делатности из члана 173. до 179. ЗОО. Ако се пође од става нижестепених судова да се одговорност друготуженог темељи на његовој објективној одговорности за штету коју је првотужени, као његов радник, проузроковао на раду и у вези са радом, сходно одредби члана 170. ЗОО, а да првотужени одговара по основу кривице, која је утврђена правноснажном кривичном пресудом, привилеговани застарни рокови из члана 377. истог закона теку само у односу на првотуженог као штетника који одговара по основу кривице, а према друготуженом се не могу применити. У односу на њега, обзиром да се ради о одговорности за другог, овде првотуженог као свог радника (члан 170. став 1. ЗОО) има се применити рок застарелости прописан у члану 376. ЗОО, а који прописује да потраживање накнаде проузроковане штете застарјева за три године од кад је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило, а у сваком случају застарјева за пет година од кад је штета настала. У овом случају штета је настала смрћу супруга, односно оца тужилаца дана 31.7.1990. године, а тужба у овој правној ствари поднета је 12.5.2001. године, односно после истека објективног рока застарелости из члана 376. став 2. ЗОО, због чега је потраживање тужилаца за накнаду штете према друготуженом застарело.

Неприхватљив је став другостепеног суда да потраживање накнаде штете у односу на друготуженог није застарело због тога што су тужиоци за лице које је штету учинило сазнали тек правноснажношћу кривичне пресуде, од када за њих тече субјективни рок да штету захтевају у смислу члана 376. ЗОО, и да су захтев за накнаду поставили још у кривичном поступку, јер те чињенице могу бити од значаја да само за оцену благовремености тужбе у односу на првотуженог као штетника који за штету одговара по основу кривице.

Уколико би се одговорност друготуженог у овом случају заснивала по правилима одговорности за штету од опасне ствари или опасне делатности из члана 173. до 179. ЗОО, такође се ради о објективној одговорности на који случај се имају применити, застарни рокови према општем пропису из члана 376. ЗОО. Како је приговор друготуженог о застарелости потраживања основан, то је неоснован тужбени захтев тужилаца у односу на друготуженог у погледу тражене накнаде штете.

С обзиром на напред изложено, Врховни суд је на основу члана 395. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци пресуде и обавезао тужиоце да друготуженом накнаде трошкове спора, а који се односе на трошкове таксе за жалбу и ревизију у укупном износу од 101.260,00 динара, према одредби члана 166. став 2. ЗПП.

Председник већа-судија,

Никола Станојевић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

мз